

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-A
Datum: 28. januar 2010.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija Liu Daqun, predsedavajući
sudija Mehmet Güney
sudija Fausto Pocar
sudija Andréia Vaz
sudija Theodor Meron

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 28. januara 2010.

TUŽILAC
protiv
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SRETENA LUKIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU NIKOLE ŠAINOVIĆA ZA PRIHVATANJE
DODATNOG DOKAZA NA OSNOVU PRAVILA 115 PRAVILNIKA**

Tužilaštvo:

g. Peter Kremer, QC

Zastupnici žalilaca:

g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za g. Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Peter Robinson za g. Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman i g. Aleksandar Aleksić za g. Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za g. Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za g. Sretena Lukića

1. Žalbeno veće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po "Zahtevu odbrane za prihvatanje dodatnog dokaza na osnovu pravila 115, s Dodatkom", koji je kao poverljiv podnela odbrana Nikole Šainovića (dalje u tekstu: Šainović) 26. novembra 2009. (dalje u tekstu: Zahtev). Tužilaštvo je na Zahtev odgovorilo 11. decembra 2009. godine.¹ Šainović nije podneo repliku.

I. KONTEKST

2. Dana 26. februara 2009. godine, Pretresno veće III (dalje u tekstu: Pretresno veće), izreklo je Šainoviću osuđujuću presudu na osnovu člana 7(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) zato što je, učestvujući u udruženom zločinačkom poduhvatu (dalje u tekstu: UZP), počinio zločine deportacije, drugih nehumanih dela (prisilno premeštanje), ubistva i progona kao zločine protiv čovečnosti prema članu 5 Statuta, i zločin ubistva kao kršenje zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta.² Pretresno veće ga je osudilo na zatvorsku kaznu u trajanju od 22 godine.³ Šainović je uložio žalbu na osuđujuću presudu koja mu je izrečena po sedam osnova.⁴ Na Prvostepenu presudu žalbe su takođe uložili Nebojša Pavković, Dragoljub Ojdanić, Vladimir Lazarević, Sreten Lukić i tužilaštvo.⁵

¹ Protivljenje tužilaštva Šainovićevom zahtevu za prihvatanje dodatnog dokaza, 11. decembar 2009. (poverljivo) (dalje u tekstu: Odgovor).

² *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Presuda, 26. februar 2009. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), Tom 3, par. 456-477, 1208.

³ *Ibid.*, Tom 3, par. 1208.

⁴ Podnesak odbrane: Najava žalbe, 27. maj 2009. godine; Žalbeni podnesak odbrane, 23. septembar 2009.

⁵ Druga izmenjena najava žalbe generala Ojdanića, 16. oktobar 2009. (podneta kao Dodatak C Zahtevu generala Ojdanića za izmenu njegove Izmenjene najave žalbe od 29. jula 2009, 16. oktobar 2009.) i Izmenjeni žalbeni podnesak generala Ojdanića, 11. decembar 2009. (podnet kao Dodatak B Podnesku generala Ojdanića koji sadrži Izmenjeni žalbeni podnesak, 11. decembar 2009.); Najava žalbe na Presudu od 26. februara 2009, 29. septembar 2009. (koju je podnela odbrana Nebojše Pavkovića kao Dodatak A Podnesku generala Pavkovića koji sadrži Izmenjenu najavu žalbe, 29. septembar 2009.) i Izmenjeni žalbeni podnesak generala Pavkovića, 30. septembar 2009. (podnet kao Dodatak A Podnesku generala Pavkovića koji sadrži Izmenjeni žalbeni podnesak, 30. septembar 2009.); Najava žalbe odbrane Vladimira Lazarevića, 27. maj 2009. (poverljivo) i Podnesak odbrane: Ukidanje poverljivog statusa najave žalbe, 29. maj 2009; Ponovno podneti žalbeni podnesak generala Vladimira Lazarevića, 2. oktobar 2009. (poverljivo, javna redigovana verzija podneta 20. oktobra 2009.); Najava žalbe na Presudu i Zahtev za odobrenje za prekoračenje broja stranica, koji je Sretan Lukić podneo 27. maja 2009. i Ponovno podneti podnesak žalioaca, koji je odbrana podnela 7. oktobra 2009. (javno s poverljivim dodacima) (koji je podnela odbrana

3. Šainović svojim zahtevom traži da se u žalbenom postupku kao dodatni dokaz u spis uvrsti jedan dokument.⁶ Tužilaštvo odgovara da Zahtev treba odbiti u celosti zato što ne ispunjava uslove iz pravila 115 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).⁷

II. MERODAVNO PRAVO

4. Prema pravilu 115 Pravilnika, strana u postupku može podneti zahtev za izvođenje dodatnih dokaza pred Žalbenim većem. Zahtev mora biti podnet najkasnije trideset dana od dana podnošenja replike ako se ne iznese valjan razlog ili, posle žalbenog pretresa, ne pokažu uverljivi razlozi za odgađanje.⁸

5. Da bi dodatni dokazi bili prihvatljivi na osnovu pravila 115 Pravilnika, podnosilac zahteva prvo mora pokazati da mu dodatni dokazi predloženi u žalbenom postupku nisu bili dostupni na suđenju u bilo kom obliku ili da primenom dužne revnosti nisu mogli biti otkriveni.⁹ Obaveza podnosioca zahteva da primeni dužnu revnost uključuje "adekvatnu primenu svih mehanizama zaštite i prinude koje predviđaju Statut i Pravilnik Međunarodnog suda da bi se pred Pretresno veće izneli dokazi u ime optuženog".¹⁰ Od branioca se stoga očekuje da upozna pretresno veće sa svim poteškoćama s kojima se susretne u pribavljanju dotičnog dokaza.¹¹

6. Podnosilac zahteva zatim mora pokazati da je dotični dokaz relevantan za neko suštinsko pitanje i da je verodostojan.¹² Dokaz je relevantan ako se tiče zaključaka bitnih za osuđujuću presudu ili kaznu, u smislu da su ti zaključci ključni ili značajni za izricanje

Sretena Lukića); Najava žalbe tužilaštva, 27. maj 2009., Žalbeni podnesak tužilaštva, 10. avgust 2009. (poverljivo; javna redigovana verzija je podneta 21. avgusta 2009.) i *Corrigenda* žalbenog podneska tužilaštva, 24. avgust 2009. i 15. januar 2010.

⁶ Zahtev, par. 4, 16-17; Dodatak Zahtevu.

⁷ Odgovor, par. 1.

⁸ Pravilo 115(A) Pravilnika; Odluka po zahtevu Vladimira Lazarevića za izvođenje dodatnih dokaza i zahtevu tužilaštva za nalog kojim se određuje obaveza prevođenja izvoda Dodatka E Lazarevićevog zahteva na osnovu pravila 115, 26. januar 2010. (dalje u tekstu: Odluka na osnovu pravila 115 u vezi s Lazarevićem), par. 5 sa referencama.

⁹ *Ibid.*, par. 6.

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *Ibid.*

¹² *Ibid.*, par. 8.

osuđujuće presude ili kazne.¹³ Dokaz je verodostojan ako se čini da mu se može razumno poverovati ili se u njega pouzdati.¹⁴

7. Podnosilac zahteva potom mora pokazati da je taj dokaz *mogao* uticati na zaključak o krivici, drugim rečima, dokaz mora biti takav da bi, uzet u kontekstu dokaza izvedenih na suđenju, mogao pokazati da je zaključak o krivici nedovoljno utemeljen.¹⁵ Odluka će se smatrati neutemeljenom ako Žalbeno veće utvrdi da postoji realna mogućnost da bi zaključak pretresnog veća o krivici bio drukčiji da je novi dokaz bio prihvaćen.¹⁶

8. Ako je dokaz bio dostupan na suđenju ili je mogao biti pribavljen primenom dužne revnosti, on još uvek može biti prihvaćen u žalbenom postupku ako podnosilac zahteva pokaže da bi izostavljanje dodatnog dokaza dovelo do neostvarenja pravde utoliko što bi taj dokaz, da je bio prihvaćen na suđenju, *doista* uticao na zaključak o krivici.¹⁷

9. U oba slučaju je na podnosiocu zahteva da precizno navede na koje se konkretne činjenične zaključke pretresnog veća odnose dodatni dokaz, kao i da, dovoljno jasno, navede kakav bi uticaj dodatni dokaz imao ili kakav je uticaj mogao imati na zaključak pretresnog veća o krivici.¹⁸ Strana u postupku koja to ne učini izlaže se riziku da će predloženi dokaz biti odbačen bez detaljnog razmatranja.¹⁹ Osim toga, predloženi materijal treba prevesti na jedan od radnih jezika Međunarodnog suda.²⁰

10. Naposljetku, Žalbeno veće je u više navrata potvrdilo da se važnost i mogući uticaj predloženog materijala ne sme ocenjivati izolovano, nego u kontekstu dokaza izvedenih na suđenju.²¹

¹³ *Ibid.*

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Ibid.*, par. 9.

¹⁶ *Ibid.*

¹⁷ *Ibid.*, par. 10.

¹⁸ *Ibid.*, par. 11.

¹⁹ *Ibid.*

²⁰ *Ibid.*

²¹ *Ibid.*, par. 12.

III. DISKUSIJA

A. Argumenti strana u postupku

11. Šainović traži da se u žalbenom postupku, kao dodatni dokaz, u spis uvrsti dokument pod nazivom "Diplomatska korespondencija austrijskog Ministarstva inostranih poslova o misiji HOLBROOKEA i AFANASIJEVSKOG; razgovori sa DEMAQIJEM" od 7. jula 1998.²² On tvrdi da mu je predloženi materijal postao dostupan obelodanjivanjem tužilaštva na osnovu pravila 68 Pravilnika tek 24. jula 2009. godine.²³ Shodno tome, Šainović tvrdi da mu taj dokument nije bio dostupan na suđenju.²⁴ Osim toga, on tvrdi da je predloženi dokument verodostojan, jer je reč o austrijskoj diplomatskoj korespondenciji.²⁵

12. Šainović dalje tvrdi da je predloženi dokaz relevantan za zaključke Pretresnog veća u vezi sa Šainovićevim kontaktima s vođom Demokratske lige Kosova, Ibrahimom Rugovom.²⁶ Prema Šainovićevom argumentu, predloženi dokument protivreči zaključku Pretresnog veća koje je za Šainovićeve i Rugovine sastanke reklo da "to nije bio pokušaj da se pregovara o rešenju, već kampanja koja je obuhvatala pretnju ličnoj bezbednosti Rugove i njegovih saradnika, smišljena da pokaže da se vlasti SRJ/Srbije sastaju s kosovskim Albancima u nadi da će to da dovede do prekida NATO kampanje."²⁷

13. Šainović tvrdi da je predloženi materijal mogao uticati na zaključak Pretresnog veća da je Šainović svesno i hotimično učestvovao u kampanji koja je bila obuhvaćena zajedničkim ciljem UZP-a.²⁸ On tvrdi da se iz predloženog dokumenta vidi da Rugova nije zapravo bio u kućnom pritvoru nego mu je policija pružala zaštitu od realne opasnosti koju su predstavljali radikalni segmenti albanskog stanovništva Kosova.²⁹ Šainović, osim toga, tvrdi da se iz predloženog dokaza vidi da je tokom 1998. i 1999.

²² Zahtev, par. 4, 16-17.

²³ *Ibid.*, par. 1, 15.

²⁴ *Ibid.*, par. 15.

²⁵ *Ibid.*, par. 15.

²⁶ *Ibid.*, par. 9-13, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 3, par. 410-417.

²⁷ *Ibid.*, par. 9, gde se citira Prvostepena presuda, Tom 3, par. 417.

²⁸ *Ibid.*, par. 14, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 3, par. 417.

²⁹ *Ibid.*, par. 11-13., gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 3, par. 412, 413, 417.

godine bilo vrlo iskrenih pokušaja vlasti SRJ/Srbije da pregovaraju s Rugovom kako bi se našlo mirno rešenje sukoba.³⁰

14. Tužilaštvo tvrdi da Šainović nije naveo zaključak bitan za osuđujuće presude koje su mu izrečene a na koji bi uticalo ili moglo uticati prihvatanje predloženog dokaza na suđenju.³¹ Po mišljenju tužilaštva, pitanje da li je Rugova bio u kućnom pritvoru i priroda Šainovićevih kontakata s njim nisu relevantni za zaključke Pretresnog veća u vezi sa Šainovićevom individualnom krivičnom odgovornošću.³²

15. Tužilaštvo odgovara da je Šainoviću, suprotno njegovoj tvrdnji, predloženi dokaz obelodanjen 2005. godine u skladu s pravilom 66(A)(ii) Pravilnika.³³ Tužilaštvo tvrdi da Šainović stoga treba da pokaže da bi prihvatanje predloženog dokaza *doista* uticalo na presudu.³⁴

16. Tužilaštvo dalje tvrdi da predloženi dokaz, čak i da jeste relevantan za zaključke koji su ključni za osuđujuće presude izrečene Šainoviću, nije prihvatljiv jer Šainović nije objasnio kakav bi uticaj predloženi materijal imao na te zaključke.³⁵ S tim u vezi, tužilaštvo tvrdi da je Šainović pogrešno prikazao predloženi dokaz. Prema rečima tužilaštva, iz predloženog dokaza se ne vidi da je Rugovin život bio u opasnosti,³⁶ kao ni da je on bio "drugi najveći državni neprijatelj posle Miloševića".³⁷ Tužilaštvo, naprotiv, tvrdi da predloženi dokaz samo ističe političku a ne nasilnu prirodu tog sukoba.³⁸

17. Osim toga, tužilaštvo tvrdi da se, čak i ako se iz predloženog dokumenta vidi da je Rugova u julu 1998. godine bio u fizičkoj opasnosti, u njemu ne pominje policija SRJ ili Srbije koja Rugovi pruža zaštitu od takvog nasilja, "držeći ga u te svrhe u kućnom

³⁰ *Ibid.*, par. 14, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 3, par. 417.

³¹ Odgovor, par. 4.

³² *Ibid.*, par. 5, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 3, par. 458-477.

³³ *Ibid.*, par. 2, gde se upućuje na *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-99-37-PT, Deveti izveštaj tužilaštva u vezi s obelodanjivanjem, 14. januar 2005. (poverljivo), Dodatak B (dalje u tekstu: Deveti spisak obelodanjenog materijala).

³⁴ *Ibid.*, par. 3, gde se upućuje na *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/I-A, Odluka po zahtjevu Dragomira Miloševića za izvođenje dodatnih dokaza, 20. januar 2009, par. 10.

³⁵ *Ibid.*, par. 6.

³⁶ *Ibid.*, par. 7, gde se poziva na Zahtev, par. 13.

³⁷ *Ibid.*, par. 8, gde se poziva na Zahtev, par. 11.

³⁸ *Ibid.*, par. 7.

pritoru, kao ni priroda Šainovićevih kontakata s Rugovom".³⁹ Tužilaštvo takođe tvrdi da je Pretresno veće, pri zaključivanju s tim u vezi, razmotrilo direktne dokaze pribavljene putem svedoka Rugove i Merovcija u vezi s Rugovim kućnim pritvorom u aprilu i maju 1999. godine.⁴⁰ Tužilaštvo stoga tvrdi da predloženi dokaz ne bi uticao na zaključke Pretresnog veća u vezi s Rugovim kućnim pritvorom, kao ni na zaključke Pretresnog veća u vezi sa Šainovićevim kontaktima s Rugovom.⁴¹

18. Naposletku, tužilaštvo osporava važnost predloženog dokaza u kontekstu dokaza koje je Pretresno veće već razmotrilo i kaže da se njime ne iznose na videlo nove činjenice koje su mogle uticati na zaključke Pretresnog veća.⁴² Konkretno, tužilaštvo, osim na navode da su neki kosovski Albanci pretili Rugovi upotrebom sile, upućuje i na dokaze u vezi s neslaganjima između Rugove i Oslobodilačke vojske Kosova (dalje u tekstu: OVK).⁴³ Tužilaštvo takođe tvrdi da je Pretresno veće saslušalo iskaze o tome kako je delegacija kosovskih Albanaca u Rambouilletu, u kojoj su bili Rugova i vođe OVK, bila "nesložna".⁴⁴ Po mišljenju tužilaštva, dokazi pribavljeni putem svedoka Joksića navode na pomisao da su pripadnici OVK odbijali da odu u Rambouillet i da Rugova nije želeo da mu pripadnici OVK budu ravnopravni u pregovorima i donošenju odluka.⁴⁵

B. Analiza

1. Poverljivost

19. Žalbeno veće zaključuje da strane u postupku nisu iznele nijedan argument u vezi s razlozima zbog kojih bi predloženi dokaz i relevantni podnesci trebali da ostanu poverljivi. Osim toga, Žalbeno veće ne može da utvrdi takve razloge. Podsećajući da su prema pravilima 78 i 107 Pravilnika, svi postupci pred Žalbenim većem, uključujući

³⁹ *Ibid.*, par. 9.

⁴⁰ *Ibid.*, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 2, par. 826, fusnota 2043 sa referencama.

⁴¹ *Ibid.*

⁴² *Ibid.*, par. 10-12.

⁴³ *Ibid.*, par. 10, gde se upućuje na Zahtev, par. 14; Prvostepena presuda, Tom 3, par. 220.

⁴⁴ *Ibid.*, par. 11, gde se upućuje na Prvostepenu presudu, Tom 1, par. 360.

⁴⁵ *Ibid.*, i fusnota 25, gde se upućuje na Wolfganga Petritscha, 28. februar 2007., T. 10734-10735 (gde se opisuje raskol između Rugove i OVK); dokazni predmet 1D206, str. 5-6 (gde se opisuju podele među kosovskim Albancima); dokazni predmet P2588, par. 28-29.

naloge i odluke Žalbenog veća, javni ukoliko ne postoje vanredni razlozi za poverljivost,⁴⁶ Žalbena veće ovu odluku donosi kao javnu.

2. Dostupnost predloženog dokaza

20. Žalbena veće napominje da Šainović, kao jedini argument u prilog tvrdnji da mu predloženi dokaz ranije nije bio dostupan, kaže da mu ga je tužilaštvo tek nedavno obelodanilo, dok tužilaštvo tvrdi da je to učinilo 2005. godine.⁴⁷ Žalbena veće dalje primećuje da je dokument pod istim naslovom i s istim ERN brojem doista naveden na Devetom spisku obelodanjenog materijala od 14. januara 2005. S obzirom na to da Šainović nije dostavio repliku, Žalbena veće smatra da on ne osporava tvrdnju tužilaštva da mu je materijal koji je ponuđen na usvajanje tada obelodanjen.⁴⁸ Shodno tome, za potrebe postupanja po pravilu 115 Pravilnika, Žalbena veće zaključuje da je Šainoviću predloženi dokaz bio dostupan tokom suđenja ili da je mogao biti pribavljen primenom dužne revnosti. Prema tome, taj dokaz može biti prihvaćen u žalbenom postupku kao dodatni dokaz samo ako Šainović dokaže da je predloženi dokaz verodostojan, relevantan i da bi *doista* uticao na zaključak o krivici.⁴⁹

21. Žalbena veće zaključuje da materijal koji je ponuđen na usvajanje *prima facie* zadovoljava kriterijum verodostojnosti iz pravila 115 Pravilnika. Što se tiče njegove relevantnosti, čini se da je podneti dokument predložen kao relevantan za zaključak Pretresnog veća da je Šainović "svesno i hotimično" učestvovao u kampanji koja je zamišljena da pokaže "da se vlasti SRJ/Srbije sastaju s kosovskim Albancima u nadi da će to da dovede do prekida NATO kampanje".⁵⁰ Iz razloga koji se objašnjavaju u nastavku teksta, Žalbena veće se nije uverilo da je predložni dokaz značajan dodatak onome što je izvedeno na suđenju, kao ni u to da bi, da je bio predočen Pretresnom veću,⁵¹ uticao na zaključak o krivici.

22. S tim u vezi, Žalbena veće prvo napominje da je, u odnosu na celokupne zaključke o Šainovićеvoј individualnoj krivičnoј odgovornosti, relevantni zaključak

⁴⁶ Odluka na osnovu pravila 115 u vezi s Lazarevićem, par. 14., sa referencama.

⁴⁷ V. gore, par. 11. 15.

⁴⁸ Up. Odluka na osnovu pravila 115 u vezi s Lazarevićem, par. 21.

⁴⁹ V. gore, par. 8.

⁵⁰ Prvostepena presuda, Tom 3, par. 417.

⁵¹ *Ibid.*, Tom 3, par. 410-417 sa referencama.

manje važan i da čak i da je bio osporen ne bi mogao uticati na zaključak o krivici. Taj dokument je relevantan za zaključak Pretresnog veća u vezi s Rugovim kućnim pritvorom i kontaktima sa Šainovićem,⁵² ali ne pruža nove informacije koje su mogle uticati na zaključak o *mens rea* koju je Šainović kao učesnik UZP-a imao. Isto tako, iz njega se ne vidi da je Rugova bio u kućnom pritvoru isključivo radi svoje sopstvene zaštite. Štaviše, iz dokumenta koji je ponuđen na usvajanje ne vidi se da mu je pretila fizička opasnost, kao ni da su pripadnici snaga SRJ/Srbije preduzeli mere da ga zaštite od te opasnosti.

23. Drugo, Žalbeno veće smatra da dokaz ponuđen na usvajanje ne bi uticao na ukupne zaključke Pretresnog veća u vezi s događajima na Kosovu. S tim u vezi i bez ocene osnovanosti nerešenih žalbi, Žalbeno veće napominje da je Pretresno veće u vezi s tim pitanjem razmotrilo veliku količinu dokaza i zaključuje da Šainović nije pokazao da bi predloženi dokaz mogao na bilo koji način dovesti u sumnju zaključke Pretresnog veća.⁵³

24. Stoga se odbija Šainovićev zahtev da se materijal ponuđen na usvajanje prihvati kao dodatni dokaz u žalbenom postupku.

IV. DISPOZITIV

25. Iz gore navedenih razloga, Žalbeno veće **ODBIJA** Zahtev u celosti.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst merodavan.

Dana 28. januara 2010.
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Liu Daqun, predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

⁵² *Ibid.*, Tom 3, par. 417.

⁵³ Up. Prvostepena presuda, Tom 1, par. 312-412 sa referencama.